การดำเนินงานของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อมตามระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR)

❖ ที่มาและวิธีการนำเข้าข้อมูลระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR)

พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 และ พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2560 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐรายงานผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ ตามระยะเวลาและรายการที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด ระเบียบว่าด้วยการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้การรายงานดังกล่าวจัดทำผ่านระบบสารสนเทศเป็นหลัก สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงได้จัดทำระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) เพื่อเป็นเครื่องมือให้หน่วยงานของรัฐใช้รายงานผลการดำเนินการตามแผนระดับต่างๆ ของประเทศ ซึ่ง “หน่วยงานของรัฐทุกหน่วย” (หน่วยงานที่เป็นของรัฐไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือในรูปแบบอื่นใด และไม่ว่าจะเป็นองค์กรในฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ หรือเป็นองค์กรอิสระหรือองค์กรอัยการ) มีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติและรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวต่อสำนักงานฯ ดังนั้นการใช้งานระบบ eMENSCR ในการรายงานผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติจึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วย

❖ ประเภทและหน้าที่ของผู้ใช้งานระบบฯ (User)

ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ จำแนกประเภทของผู้ใช้งานระบบฯ ตามบทบาทหน้า ดังต่อไปนี้

1. ผู้นำเข้าข้อมูลโครงการ คือ หน่วยงานดำเนินโครงการระดับกองหรือเทียบเท่า ทั้งที่ตั้งในส่วนกลางและภูมิภาคโดยความรับผิดชอบของผู้อำนวยการ มีหน้าที่ 1. นำเข้าข้อมูลโครงการหรือการดำเนินงาน (M1-5) 2. การรายงานความก้าวหน้ารายไตรมาส (M6) และ 3. การส่งข้อมูลตามเส้นทางเอกสารหรือเพื่อขอรับการอนุมัติจากผู้อนุมัติ (M7)

2. ผู้นำเข้าข้อมูลแผน (ระดับ 3) จะมีกรมละเพียง 1 username ดังนั้น ในระยะแรก ผู้นำเข้าข้อมูลแผนจึงได้แก่ กองยุทธศาสตร์และแผนงานของกรม สำนักงานปลัดกระทรวง และ ป.ย.ป.สธ. โดยจะมอบหมายเพิ่มเติมตามความพร้อมไปยังสำนักงานเขตสุขภาพ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย กองตรวจราชการ กองที่ได้รับมอบหมายเป็นหน่วยงานหลักระดับต่างๆ ของแผนแม่บท รวมถึงโครงการสำคัญ/Flagships เพื่อให้การติดตามประเมินผลมีความคล่องตัวและสอดคล้องกับแผนการพัฒนาระบบเขตสุขภาพของกระทรวง

3. ผู้อนุมัติ (M7) คือ ผู้บริหารหน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่าที่จะให้ความเห็นชอบข้อมูลรายงานต่างๆ ที่เสนอตามข้อ 1 และ 2 ก่อนจะใช้ข้อมูลดังกล่าวประกอบการจัดทำรายงานเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาต่อไป (รายละเอียดในส่วนนี้จะถูกอธิบายในหัวข้อ “ลำดับการอนุมัติ (M7)”)

4. ผู้ประสานงานระดับกระทรวง (ป.ย.ป.) คือ กลุ่ม ป.ย.ป.สธ. เป็นผู้ใช้งานในภาพรวมของทุกโครงการในทุกสถานะภายในกระทรวงได้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการประสานงานและติดตามความคืบหน้าในการนำข้อมูลเข้าสู่ระบบฯ

5. ผู้ติดตามและตรวจสอบ คือ ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศตามกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ, คณะรัฐมนตรี , สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร , สมาชิกวุฒิสภา เป็นต้น

❖ **ข้อมูลที่หน่วยงานจะต้องนำเข้าระบบ eMENSCR**

หน่วยงานของรัฐจะต้องนำข้อมูลเข้าสู่ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ใน 2 ส่วน ได้แก่ การนำเข้าข้อมูลโครงการหรือการดำเนินงาน และการนำเข้าแผนระดับ 3 (แผนปฏิบัติการด้าน..., แผนปฏิบัติราชการ) ของหน่วยงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

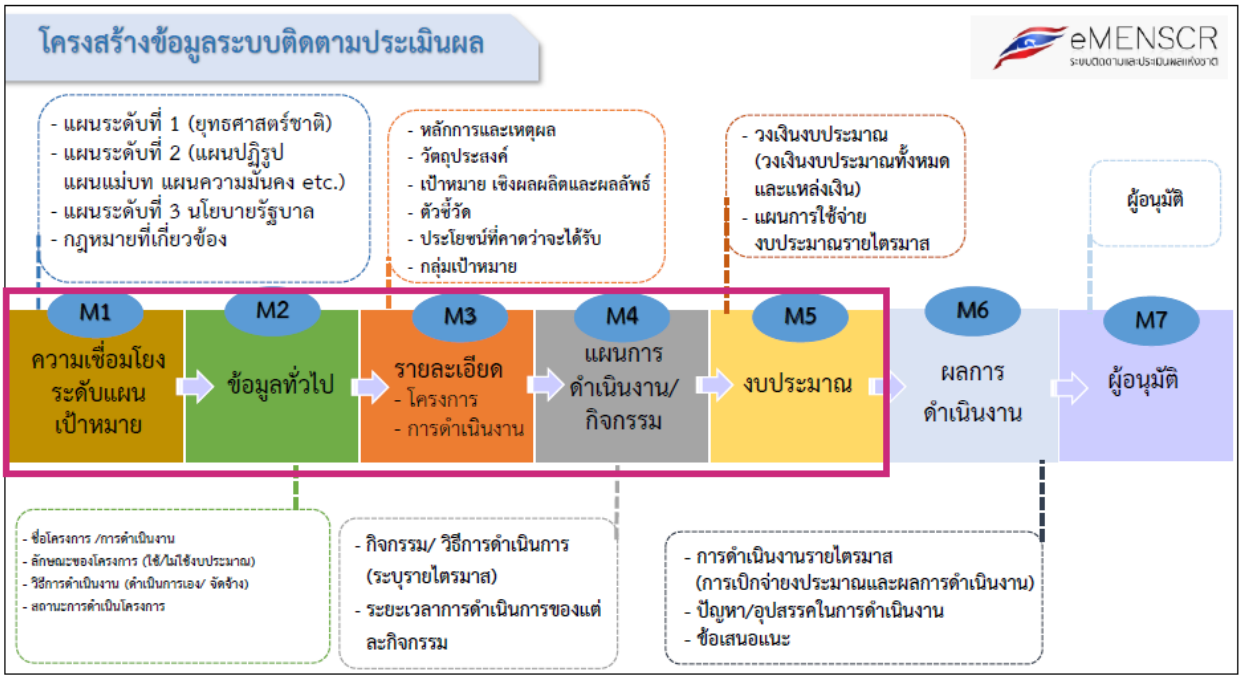
<u>ส่วนที่ 1 การนำเข้าข้อมูลโครงการหรือการดำเนินงาน</u>

1) การเพิ่มโครงการใหม่ (M1-M5)

เมื่อหน่วยงานของรัฐมีโครงการที่จะเริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ หน่วยงานระดับกอง โดยความรับผิดชอบของผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าจะต้องส่งข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดโครงการ/การดำเนินงานเข้าในระบบฯ ภายในไตรมาสที่ 1 ของปีงบประมาณนั้น[1] ทั้งนี้ หากเป็นโครงการที่มีการริเริ่มระหว่างปีงบประมาณ ให้หน่วยงานนำเข้าข้อมูลดังกล่าวภายใน 30 วัน หลังสิ้นไตรมาสที่มีการริเริ่มโครงการ โดยข้อมูลที่จะต้องนำเข้าใน ระบบฯ ประกอบด้วย 5 ส่วนหลัก (5 Module) ได้แก่

- M1 : ความเชื่อมโยงกับแผนระดับต่างๆ
- M2 : ข้อมูลทั่วไป
- M3 : รายละเอียดโครงการ
- M4 : กิจกรรม
- M5 : แผนการใช้งบประมาณ

โดยข้อมูลโครงการในส่วน M1-M5 จะถูกบันทึกเข้าสู่ระบบฯ ในสถานะ “ร่างโครงการ” กล่าวคือ ข้อมูล โครงการจะยังไม่ถูกเผยแพร่และผู้กรอกข้อมูลยังสามารถแก้ไขข้อมูลได้อยู่เสมอ จนกว่าร่างโครงการดังกล่าวจะถูกส่งไปยัง “ผู้อนุมัติ” และเปลี่ยนสถานะจากร่างโครงการเป็น “โครงการรออนุมัติ” (รายละเอียดในส่วนนี้จะถูกอธิบายในหัวข้อ “ลำดับการอนุมัติ (M7)”)

[1] สำหรับปีงบประมาณ 2563 อาจมีการพิจารณาขยายกรอบเวลาเพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการงบประมาณและความเหมาะสมต่อไป

2) การรายงานความก้าวหน้า (M6)

เมื่อโครงการที่ได้นำข้อมูลรายละเอียดโครงการ/การดำเนินงาน (M1-M5) เข้าในระบบแล้วถูกดำเนินการ หรือมีความคืบหน้า หน่วยงานผู้กรอกข้อมูลข้างต้นจะต้อง *รายงานผลการดำเนินการ (M6)* ที่เกิดขึ้นเป็นรายไตรมาสโดยมีระยะเวลา 30 วัน หลังสิ้นไตรมาสในการรายงานผล โดยข้อมูลดังกล่าวจะต้องผ่านการอนุมัติ ตามลำดับ (M7) ด้วยเช่นกัน

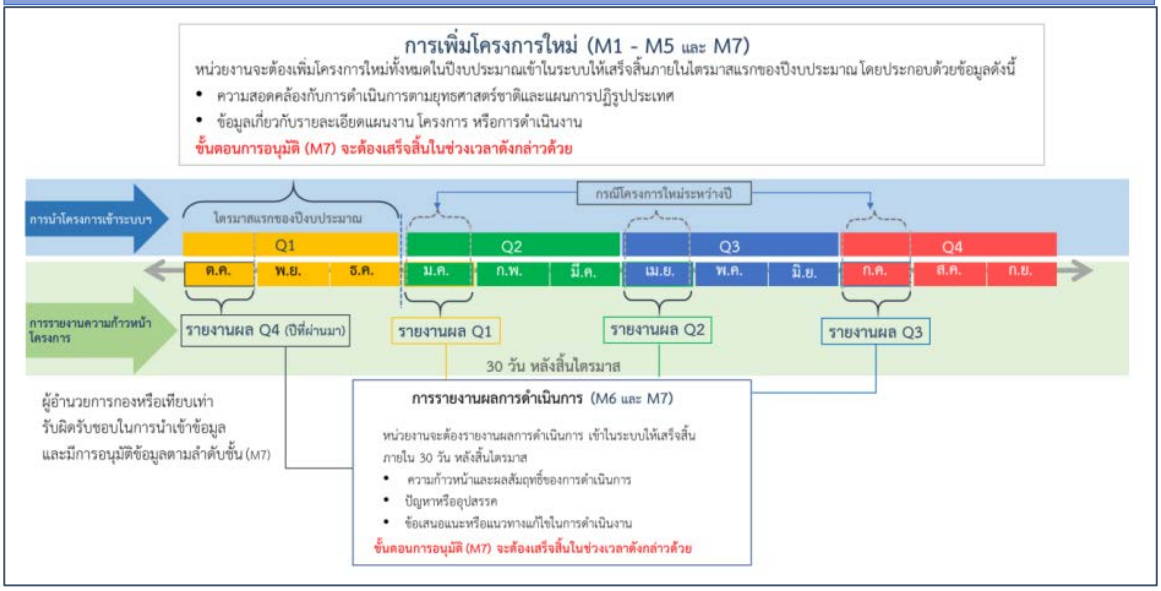
<u>ส่วนที่ 2 การนำเข้าแผนระดับ 3 (แผนปฏิบัติการด้าน.../แผนปฏิบัติราชการ) ของหน่วยงาน</u>

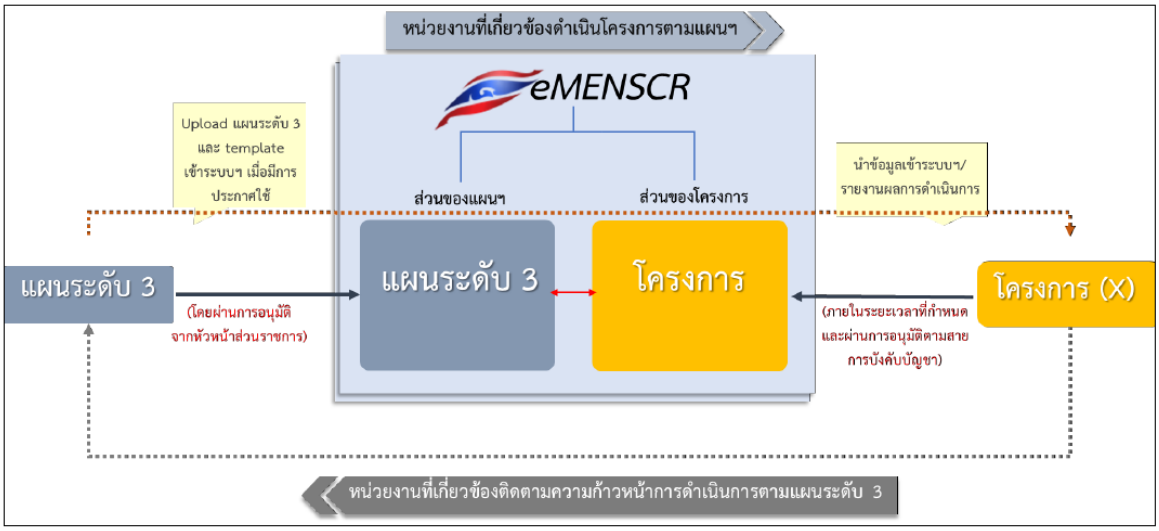
นอกจากการนำเข้าข้อมูลโครงการดังที่ได้อธิบายไปแล้วข้างต้นนั้น ยังมีอีกส่วนหนึ่งที่หน่วยงานของรัฐ จะต้องนำเข้าสู่ระบบ ฯ ได้แก่ การนำเข้าแผนระดับ 3 (แผนปฏิบัติการด้าน.../แผนปฏิบัติราชการ) ของหน่วยงาน โดยข้อมูลที่จะต้องนำเข้าระบบฯ ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

1) การกรอกข้อมูลตามแบบฟอร์ม กรอกข้อมูลแผนระดับ 3 ของหน่วยงานในส่วนที่เกี่ยวข้องตามรายละเอียดที่ปรากฏในแบบฟอร์ม เพื่อแสดงถึงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับ 2 และ 3 อื่นๆ (ถ้ามี) รวมทั้งทิศทางการขับเคลื่อนภารกิจของส่วนราชการเพื่อบรรลุ เป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ
2) **การอัปโหลดไฟล์ (.pdf) แผนระดับ 3 ฉบับเต็ม** ที่หน่วยงานได้จัดทำเข้าสู่ระบบฯ ใน รูปแบบ pdf file โดยหน่วยงานสามารถกำหนดโครงสร้างของแผนระดับ 3 ได้ตามความเหมาะสม โดยขอให้มีข้อมูลตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ครบถ้วน

ทั้งนี้ การนำเข้าแผนระดับ 3 ให้หน่วยงานมอบหมายกองนโยบายและแผนหรือกองที่เกี่ยวข้องเพียง Username เดียว ในการนำเข้าข้อมูล โดยต้องผ่านการอนุมัติตามสายการบังคับบัญชา (M7)

กรอบเวลาในการนำเข้าข้อมูลโครงการ การรายงานผลการดำเนินการ และการอนุมัติข้อมูล

ดาวน์โหลดแบบฟอร์มสำหรับเตรียมข้อมูลเพื่อกรอกเข้าในระบบ eMENSCR

http://nscr.nesdb.go.th/format-planlevel3/

❖ **การรายงานความก้าวหน้ารายไตรมาส (M6)**

เมื่อนำข้อมูลโครงการ (M1-M5) เข้าในระบบ หน่วยงานผู้กรอกข้อมูลตามข้อ 2.1 จะต้องรายงานผลการดำเนินการ (M6) เป็นรายไตรมาสตามระยะเวลาที่กำหนด โดยข้อมูลดังกล่าวจะต้องผ่านการอนุมัติตามลำดับ (M7) ด้วยเช่นกัน

❖ **ลำดับการอนุมัติ (M7) ของกระทรวงสาธารณสุข**

การนำข้อมูลเข้าสู่ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ ทั้งในส่วนของข้อมูลโครงการและในส่วนของการนำเข้าแผนระดับ 3 ล้วนต้องผ่านการอนุมัติข้อมูลตามลำดับขั้น (M7) เพื่อเป็นการยืนยันความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล

สำหรับหน่วยงานที่ได้แจ้งข้อมูลลำดับการอนุมัติมายังสำนักงานฯ แล้ว แต่ภายหลังมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหาร ซึ่งทำให้ลำดับการอนุมัติ (M7) ของหน่วยงานเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ในเบื้องต้นขอให้ หน่วยงานแจ้งรายละเอียดดังกล่าวมาทาง email : emenscr@nesdc.go.th เพื่อหารือแนวทางการดำเนินการต่อไป

ทั้งนี้ กระทรวงสาธารณสุขโดยกลุ่มขับ เคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติและการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) ประจำกระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำแนวทางโดยพิจารณาถึงแนวนโยบายแห่งรัฐ กฎหมาย ยุทธศาสตร์ชาติ แนวทางพัฒนาระบบบริหารจัดการของ กระทรวงทั้งในฐานะหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานหลักด้านสุขภาพ จึงกำหนดเส้นทางข้อมูลของกระทรวง สาธารณสุขสำหรับระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ โดยแบ่งตามประเภทผู้นำเข้าข้อมูล ดังนี้

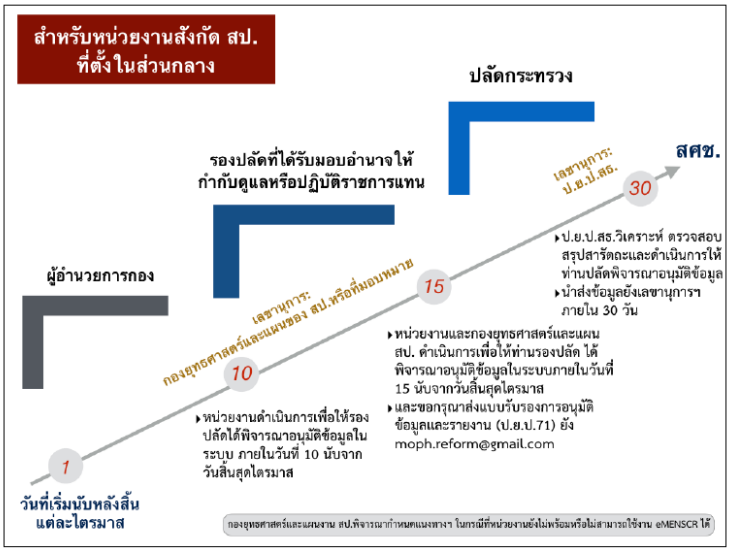
1. หน่วยงานสังกัดกรมที่ตั้งอยู่ทั้งในส่วนกลาง และภูมิภาค

2. หน่วยงานสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง ที่ตั้งในส่วนภูมิภาค

3. หน่วยงานสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง ที่ตั้งในส่วนกลาง

❖ **สถานะของโครงการ**

1) ร่างโครงการ หมายถึง โครงการที่ผู้ใช้กรอกข้อมูลเข้าในระบบฯ ครบถ้วนแล้ว แต่ยังไม่ได้ส่งข้อมูลเพื่อขอรับการอนุมัติซึ่งในส่วนนี้ผู้กรอกข้อมูล ยังสามารถแก้ไขหรือเพิ่มเติมรายละเอียดภายในโครงการได้อยู่เสมอ

2) ร่างโครงการ (ไม่สมบูรณ์) หมายถึง โครงการที่ผู้ใช้กรอกข้อมูลเข้าในระบบฯ ยังไม่ครบถ้วน จึงไม่สามารถส่งข้อมูลเพื่อขอรับการอนุมัติได้

3) รออนุมัติ หมายถึง โครงการที่ผู้นำเข้าข้อมูลโครงการได้ส่งข้อมูลไปยังผู้อนุมัติแล้ว และผู้อนุมัติอยู่ระหว่างพิจารณาให้ความเห็นชอบ

4) รอแก้ไข หมายถึง โครงการที่ผู้อนุมัติพิจารณาแล้วว่าข้อมูลยังไม่ถูกต้องครบถ้วน และได้ส่งกลับไปให้ผู้นำเข้าข้อมูลโครงการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติม

5) อนุมัติแล้ว หมายถึง โครงการที่ได้รับการอนุมัติแล้วตลอดสายการบังคับบัญชา และข้อมูลโครงการถูกเผยแพร่ออกสู่สาธารณะ

❖ **การขอ Username และ Password เพื่อเข้าใช้งานระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ**

ในกรณีที่หน่วยงานใดยังไม่มี ชื่อผู้ใช้ (Username) สำหรับ Login เข้าใช้งานระบบฯ หรือลืมรหัสผ่าน/ต้องการเปลี่ยนรหัสผ่าน สามารถดำเนินการได้โดยการกรอกข้อมูลตาม แบบฟอร์มการขอ Username และ Password และ แบบฟอร์มการ Reset Password ซึ่งดาวน์โหลดได้ทางเว็บไซต์http://nscr.nesdb.go.th/ระบบ eMENSCR ทั้งนี้สามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ทาง email : emenscr@nesdc.go.th

❖ **รายชื่อแผนระดับ 3 และโครงการที่สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อมรับผิดชอบรายงานในระบบ** eMENSCR

ประเภท	รายชื่อ
โครงการ	1. โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการและเพิ่มศักยภาพการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ 2. โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะและมลพิษสิ่งแวดล้อมของชุมชน 3. โครงการพัฒนาระบบการจัดการส้วมและสิ่งปฏิกูลที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและปลอดภัยต่อสุขภาพ
แผนระดับ 3	แผนปฏิบัติการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ระยะที่ 3 พ.ศ.2560-2564

ความถี่ในการดำเนินงาน : ดำเนินงานทุกไตรมาส หรือ 3 เดือน โดยดำเนินการภายใน 1 เดือนภายหลังเสร็จสิ้นไตรมาสนั้นๆ โดยใช้ Username และ Password สำหรับ Login ตามที่กองแผนงาน กรมอนามัย แจ้งมา

ตัวอย่างการวิเคราะห์โครงการของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อมและบันทึกลงในระบบ emenscr :

“โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการและเพิ่มศักยภาพการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ”

หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย

ผู้ติดต่อประสานงาน (contact person)
ชื่อ – นามสกุล นายประโชติ กราบกราน โทรศัพท์ 02 590 4649
โทรสาร 02 590 4315 E-mail: prachote.k@anamai.mail.go.th

ส่วนที่ 1 ความเชื่อมโยง ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามนัยยะของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560

1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ 1)

1) ยุทธศาสตร์ชาติ 4.3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (หลัก)

(1) เป้าหมาย 2.2 สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

(2) ประเด็นยุทธศาสตร์ 4.5 การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (4.5.3 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี)

(3) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดการมูลฝอยติดเชื้อให้ถูกต้องตามกฎหมาย ลดความเสี่ยงสุขภาพจากการจัดการมูลฝอยติดเชื้อที่ไม่ถูกต้อง และจัดทำมาตรการหรือแนวทาง รวมทั้งจัดหานวัตกรรม หรือเทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อการจัดการมูลฝอยติดเชื้อทั้งจากสถานบริการการสาธารณสุขทุกประเภท และชุมชน โดยสร้างความร่วมมือร่วมกันกับภาคีเครือข่ายทุกระดับในการดำเนินการอย่างมีบูรณาการ ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน เพื่อร่วมกันลดการปนเปื้อนลงสู่สิ่งแวดล้อม เป็นการยกระดับสุขภาพวะของประชาชนในสังคมด้วยการจัดการมูลฝอยให้ถูกต้องได้มาตรฐาน

2) ยุทธศาสตร์ชาติ 4.5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (รอง)

(1) เป้าหมาย ฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ

(2) ประเด็นยุทธศาสตร์ 4.4 พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง (4.4.3 จัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล)

(3) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ จัดทำข้อกำหนด รูปแบบ ระเบียบข้อบังคับ และกฎหมาย และเสริมสร้างศักยภาพให้กับแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อตระหนักและให้ความสำคัญกับการจัดการปัญหาการปนเปื้อนของมูลฝอยติดเชื้อในสิ่งแวดล้อม และผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการควบคุมกำกับการจัดการมูลฝอยติดเชื้อจากแหล่งกำเนิดทุกประเภททั้งจากสถานบริการการสาธารณสุข คลินิก และชุมชนเป็นไปตามมาตรฐาน ถูกต้องตามกฎหมาย ลดการปลดปล่อยมลพิษและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี หรือแนวทางที่เหมาะสมตามบริบทพื้นที่ มีมาตรฐาน

1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ 2)

1) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น 13 การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (หลัก)

(1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมาย คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่ดี

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ส่งเสริมสถานบริการการสาธารณสุขทุกระดับ และทุกประเภท ทำการรวบรวม วิเคราะห์สถานการณ์ ประเมินความเสี่ยงสุขภาพจากการปนเปื้อนมูลฝอยติดเชื้อจากสถานบริการการสาธารณสุขทุกประเภท และผลักดันให้เกิดการประเมินสถานการณ์มูลฝอยติดเชื้อจากชุมชนโดยการมีส่วนร่วมจากประชาชน เกิดความตระหนัก สามารถดูแล ป้องกัน จัดการปัญหาและลดปัจจัยเสี่ยงจากมูลฝอยติดเชื้อภาคครัวเรือนสู่ระดับชุมชน ทำให้ประชาชนมีสุขภาวะที่ดีขึ้น ด้วยการจัดการมูลฝอยติดเชื้อไม่ให้ปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อมและชุมชน เกิดการสร้างมาตรการในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อตั้งแต่แหล่งกำเนิดทุกประเภท จนนำไปสู่การส่งกำจัดที่ได้มาตรฐาน ถูกต้องตามกฎหมาย ด้วยการควบคุม กำกับ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะและการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ (หลัก)

- แนวทางการพัฒนา ประเมินสถานการณ์ความเสี่ยงทั้งสิ่งแวดล้อมและสุขภาพจากมูลฝอยติดเชื้อ เกิดข้อเสนอเชิงนโยบายในการจัดการปัญหาอย่างมีบูรณาการ และพัฒนามาตรฐาน แนวปฏิบัติเพื่อการจัดการมูลฝอยติดเชื้อจากทุกแหล่งกำเนิด และเสริมสร้างศักยภาพเจ้าหน้าที่ ประชาชน และชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการลดความเสี่ยงการปนเปื้อนมูลฝอยติดเชื้อในสิ่งแวดล้อม เพื่อลดความเสี่ยงสุขภาพประชาชน

- เป้าหมายของแผนย่อย ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะสามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสานึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ โดยพัฒนานโยบาย มาตรการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงจากมูลฝอยติดเชื้อ และพัฒนาองค์ความรู้ สำหรับประชาชน เจ้าหน้าที่ เพื่อร่วมส่งเสริมให้เกิดการจัดการมูลฝอยติดเชื้อจากแหล่งกำเนิดจากชุมชน ลดความเสี่ยงสุขภาพ ด้วยกลไกความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น เกิดความรู้ ความตระหนัก ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความเสี่ยงจากการปนเปื้อนของมูลฝอยติดเชื้อในสิ่งแวดล้อม และสามารถนำไปสู่การพัฒนารูปแบบการเฝ้าระวังตามบริบทพื้นที่

(3) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การใช้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี (รอง)

- แนวทางการพัฒนา ประเมินสถานการณ์ความเสี่ยงทั้งสิ่งแวดล้อมและสุขภาพจากมูลฝอยติดเชื้อ เกิดข้อเสนอเชิงนโยบายในการจัดการปัญหาอย่างมีบูรณาการ และพัฒนามาตรฐาน แนวปฏิบัติเพื่อการจัดการมูลฝอยติดเชื้อจากทุกแหล่งกำเนิด และเสริมสร้างศักยภาพเจ้าหน้าที่ ประชาชน และชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการ ลดความเสี่ยงการปนเปื้อนมูลฝอยติดเชื้อในสิ่งแวดล้อม เพื่อลดความเสี่ยงสุขภาพประชาชน

- เป้าหมายของแผนย่อย จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ ผลักดันนโยบาย และเสริมสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อจากชุมชน และสถานบริการการสาธารณสุขตามมาตรฐาน และกฎหมาย โดยอาศัยความร่วมมือภาคีเครือข่ายในระดับพื้นที่ในการกำหนดมาตรการ แนวปฏิบัติ และรูปแบบการจัดการมูลฝอยติดเชื้อร่วมกันในภาพชุมชน เพื่อลดความเสี่ยงการปนเปื้อนมูลฝอยติดเชื้อที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาวะความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชน เกิดชุมชนที่มีสุขภาพดีด้วยการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี

2) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 18 การเติบโตอย่างยั่งยืน (รอง)

(1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมาย สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ พัฒนามาตรการ แนวทางการจัดการมูลฝอยติดเชื้อจากทุกแหล่งกำเนิด และผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ลดการปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อมและลดผลกระทบต่อสุขภาพประชาชน ชุมชน เพื่อให้เกิดการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีอย่างยั่งยืน

(2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสีย อันตราย สารเคมีในภาคการเกษตรและการอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น (หลัก)

- แนวทางการพัฒนา จัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสีย อันตราย สารเคมีในภาคการเกษตรและการอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพ
- เป้าหมายของแผนย่อย ดัชนีประสิทธิภาพการจัดการขยะ
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ ส่งเสริมให้มีการจัดการมูลฝอยติดเชื้อที่ถูกต้องเป็นไปตามกฎหมาย มูลฝอยติดเชื้อจากทุกแหล่งกำเนิดทั้งสถานบริการการสาธารณสุข และชุมชนได้รับการกำจัดอย่างถูกต้อง เพื่อลดความเสี่ยงในการปนเปื้อนมูลฝอยติดเชื้อลงสู่สิ่งแวดล้อม และส่งผลดีต่อสุขภาวะของประชาชน พร้อมเสริมสร้างศักยภาพเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแกนนำชุมชน รวมทั้งภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชน ในการร่วมมือกำหนดแนวทาง รูปแบบ และมาตรการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ จากทุกแหล่งกำเนิด

1.3 แผนการปฏิรูปประเทศ (แผนระดับที่ 2)

1) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป ด้านการสาธารณสุข ประเด็นปฏิรูปที่ 7 การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค

2) ขั้นตอนการดำเนินงาน การพัฒนากำลังคนด้าน P&P

3) กิจกรรม ปรับปรุงระบบการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

4) เป้าหมายกิจกรรม ระบบงาน P&P มีบุคลากรที่มีสมรรถนะเหมาะสมปฏิบัติงาน

1.4 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

1) วัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้สามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

2) เป้าหมายรวมที่ 4 ทุนทางธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงทางอาหาร พลังงาน และน้ำ

3) ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

(3.1) เป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ลดมลพิษ และลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและระบบนิเวศ

(3.2)แนวทางการพัฒนาที่ 3.3 แก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อม (ด้วยการเร่งรัดการควบคุมมลพิษทั้งทางอากาศ ขยะ น้ำเสีย และของเสียอันตรายที่เกิดจากการผลิตและบริโภค สร้างเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมหรือเมืองสีเขียวเพื่อสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับประชาชน)

1.5 นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

1) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติที่ 11 รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2) แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ รองรับนโยบายที่ 19 การรักษาความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน

4) ตัวชี้วัด ระดับความสำเร็จในการจัดการสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพและสามารถป้องกันหรือลดผลกระทบต่อชุมชนจากการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานระดับสากลและพันธกรณีของไทย

5) กลยุทธ์ เสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการปกป้องสิทธิชุมชน และแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยใช้กลไกการมีส่วนร่วมของภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ นโยบายการคลัง และการบังคับใช้กฎหมาย รวมถึงพัฒนากระบวนการยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 2 รายละเอียดโครงการ

2.1 หลักการและเหตุผล

การจัดการขยะและมลพิษสิ่งแวดล้อม เป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่เร่งรัดให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา เพื่อสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ.2559 – 2564 ซึ่งกำหนดให้กระทรวงสาธารณสุข มีบทบาทเป็นเจ้าภาพหลักดำเนินการจัดการมูลฝอยติดเชื้อทั้งระบบ เพื่อลดปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อสุขภาพประชาชน กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมอนามัย ได้ร่วมดำเนินงานกับภาคส่วนต่าง ๆ ในการพัฒนาระบบบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อจากทุกแหล่งกำเนิดมาอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งให้แหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อที่สำคัญ คือ สถานบริการการสาธารณสุข ทั้งสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาลเอกชน คลินิคเอกชน โรงพยาบาลสัตว์และคลินิกสัตว์ รวมทั้งห้องปฏิบัติการโรคติดเชื้อร้ายแรง จัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกต้อง ตั้งแต่คัดแยก รวบรวม ขนส่ง เพื่อนำไปกำจัด และการกำจัดอย่างถูกต้อง โดยใช้มาตรการด้านกฎหมายค้านการจัดการมูลฝอย จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ และผลักดันการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อแบบศูนย์รวม กำกับ ติดตามตรวจสอบการเก็บขนและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ รวมถึงการวางระบบการป้องกันสุขภาพให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย โดยปี 2561 มีปริมาณมูลฝอยติดเชื้อเกิดขึ้น 55,497.22 ตัน ได้รับการกำจัดโดยวิธีการเผาโดยเตาเผาประมาณ 54,387.28 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 89 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลจากการดำเนินงาน GREEN&CLEAN Hospital ในโรงพยาบาลรัฐสังกัดกระทรวงสาธารณสุข อย่างไรก็ตาม ยังพบปัญหาการกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อจากโรงพยาบาลรัฐและเอกชน การรวบรวมข้อมูลด้านปริมาณและการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อจากแหล่งกำเนิด การจัดการมูลฝอยติดเชื้อจากชุมชน รวมทั้ง การสร้างความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมให้เกิดการจัดการแบบศูนย์รวม

2.2 วัตถุประสงค์

เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อและอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาลให้เป็นไปตามมาตรฐานและตามที่กฎหมายกำหนด ลดความเสี่ยงต่อสุขภาพประชาชน

2.3 เป้าหมาย

มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการ ร้อยละ 100

2.4 ผลผลิต ผลลัพธ์ และดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

2.4.1 ผลผลิต (Output)

1. มีสถานการณ์การจัดการมูลฝอยติดเชื้อในสถานพยาบาลสัตว์

2. มีหลักเกณฑ์ มาตรฐาน วิชาการ ด้านการจัดการมูลฝอย

3. มีแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อให้เกิด GREEN Health Sector

4. มีรูปแบบการคัดแยกมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากสถานบริการการสาธารณสุข

5. มีต้นแบบหน่วยงานภาคสาธารณสุขเพื่อการรองรับเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (climate smart) และการลดก๊าซเรือนกระจกของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

6. มีคู่มือแนวทางการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน และการจัดการของเสียทางการแพทย์จากสถานบริการการสาธารณสุข

2.4.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

1. มีการนิเทศติดตามการดำเนินงานการจัดการมูลฝอยติดเชื้อของศูนย์อนามัย/สสจ./สถานบริการการสาธารณสุข

2. มีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การใช้ระบบ Infectious Waste Digital Tracking System การจัดการของเสียทางการแพทย์ในสถานบริการการสาธารณสุขและอปท.

3. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงาน GREEN&CLEAN Hospital สู่ GREEN Health Sector

4. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การการดำเนินงานการจัดการขยะและอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อสนับสนุนการพัฒนาสถานบริการการสาธารณสุขรองรับเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2.5 ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPIs)

2.5.1 เชิงปริมาณ

1. โรงพยาบาลภาครัฐและเอกชนมีการจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกต้อง ร้อยละ 95

2. โรงพยาบาลสังกัดสธ.ผ่านเกณฑ์ GREEN&CLEAN Hospital ระดับดี ร้อยละ 100

2.5.2 เชิงคุณภาพ

1. ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ 100

2.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. มูลฝอยติดเชื้อในสถานบริการการสาธารณสุขได้รับการจัดการถูกต้อง

2. มีองค์ความรู้ทางวิชาการ มาตรฐาน และระบบบริหารจัดการขยะมูลฝอย เพื่อใช้ประโยชน์เชิงนโยบายและการดำเนินงานในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ ไม่เกิดผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม

3. ประชาชนได้รับการคุ้มครอง ป้องกัน และลดผลกระทบต่อสุขภาพอันเนื่องมากจากการปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง

2.7 กลุ่มเป้าหมายผู้ได้รับผลประโยชน์

1. สถานบริการการสาธารณสุขทั่วประเทศ ทั้งภาครัฐ เอกชน

2. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. นักวิชาการสาธารณสุขจากส่วนกลาง ศูนย์อนามัยที่ 1-12 สถาบันพัฒนาสุขภาวะเขตเมืองกรุงเทพมหานคร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5. คณะทำงานวิชาการ/คณะอนุกรรมการวิชาการฯ ที่คณะกรรมการสาธารณสุขมอบหมาย

6. ประชาชน

2.8 ระยะเวลาดำเนินโครงการ ตุลาคม 2562 - กันยายน 2563

2.9 แผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

วงเงินงบประมาณที่ดำเนินการ 13,265,900 บาท

แผนการปฏิบัติงาน (กิจกรรม)	แผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ				รวม
	ไตรมาสที่ 1/2563	ไตรมาสที่ 2/2563	ไตรมาสที่ 3/2563	ไตรมาสที่ 4/2563	
1.ส่งเสริมการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ (10,142,900 บาท)					
1.1 ศึกษาสถานการณ์การจัดการมูลฝอยติดเชื้อในสถานพยาบาลสัตว์	343,600				343,600
1.2 ประชุมคณะอนุกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐาน วิชาการ ด้านการจัดการมูลฝอย	171,000				171,000
1.3 ประชุมจัดทำและพิจารณารูปแบบการคัดแยกมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากสถานบริการการสาธารณสุข	20,400				20,400
1.4 คู่มือแนวทางการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน และการจัดการของเสียทางการแพทย์จากสถานบริการการสาธารณสุข	490,000				490,000
1.5 อบรมหลักสูตรการจัดการรูปแบบการคัดแยกขยะอันตรายจากชุมชนและการจัดการของเสียทางการแพทย์จากสถานบริการการสาธารณสุข	327,200				327,200
1.6 เยี่ยมเสริมพลังเพื่อสนับสนุนสถานบริการการสาธารณสุขที่มีการจัดการมูลฝอยในสถานบริการการสาธารณสุข		51,500	51,500	51,700	154,700
1.7 เยี่ยมเสริมพลังเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ		51,500	51,500	51,700	154,700
1.8 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลวิชาการด้านการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ			1,885,000		1,885,000
1.9 แลกเปลี่ยนเรียนรู้การใช้ระบบ Infectious Waste Digital Tracking System		2,145,000			2,145,000
1.10 แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการของเสียทางการแพทย์ในสถานบริการการสาธารณสุขและอปท.			2,301,340		2,301,340
1.11 นิเทศติดตามการดำเนินงานการจัดการมูลฝอยติดเชื้อของศูนย์อนามัย/สสจ./สถานบริการการสาธารณสุข		278,600	278,600	278,700	835,900
1.12 ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ระยะที่ 1 ภายใต้แผนแม่บทการจัดการมูลฝอยของประเทศ		180,100	180,100	180,360	540,560
1.13 ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการจัดการมูลฝอยติดเชื้อแบบศูนย์รวม		103,100	103,100	103,200	309,400
1.14 ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการใช้ระบบ Infectious Waste Digital Tracking System		51,500	51,500	51,700	154,700

แผนการปฏิบัติงาน (กิจกรรม)	แผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ				รวม
	ไตรมาสที่ 1/2563	ไตรมาสที่ 2/2563	ไตรมาสที่ 3/2563	ไตรมาสที่ 4/2563	
1.15 ติดตามการดำเนินงานการบังคับใช้กฎหมายตามพ.ร.บ.การสาธารณสุข พ.ศ.2535 เพื่อการจัดการมูลฝอย		51,500	51,500	51,700	154,700
1.16 ติดตามการดำเนินงานการจัดการของเสียทางการแพทย์ของสถานบริการการสาธารณสุขและอปท.		51,500	51,500	51,700	154,700
2. ส่งเสริมการจัดการมูลฝอยในสถานบริการการสาธารณสุข (3,123,000 บาท)					
2.1 สัมมนาขับเคลื่อนนโยบายการดำเนินงาน GREEN&CLEAN Hospital สู่ GREEN Health Sector		537,500			537,500
2.2 พัฒนาต้นแบบหน่วยงานภาคสาธารณสุขเพื่อการรองรับเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (climate smart) และการลดก๊าซเรือนกระจกของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข			559,000		559,000
2.3 พัฒนาแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อให้เกิด GREEN Health Sector	279,500				279,500
2.4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงาน GREEN&CLEAN Hospital สู่ GREEN Health Sector			860,000		860,000
2.5 แลกเปลี่ยนเรียนรู้การการดำเนินงานการจัดการขยะและอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อสนับสนุนการพัฒนาสถานบริการการสาธารณสุขรองรับเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ			430,000		430,000
2.6 จัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินงานการจัดการขยะและอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อลดก๊าซเรือนกระจกภาคสาธารณสุข	240,000				240,000
2.7 นิเทศติดตามการดำเนินงาน GREEN&CLEAN Hospital และสนับสนุนการดำเนินงาน GREEN&CLEAN Hospital เพื่อให้เกิด GREEN Health Sector			108,550	108,550	217,100
รวม	1,871,700	3,501,800	6,963,190	929,210	13,265,900

****